

Na osnovu člana 61. stav (2) Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH”, br. 32/02, 102/09 i 72/17) i člana 12. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13, 19/16 i 83/17), ministar za ljudska prava i izbjeglice, donosi

UPUTSTVO O NAČINU RADA I POSTUPANJA PO PREDSTAVKAMA U POGLEDU ZAŠTITE LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA

I. UVODNE ODREDBE

Član 1. (Predmet Uputstva)

(1) Ovim Uputstvom o načinu rada i postupanja po predstavkama u pogledu zaštite ljudskih prava i sloboda (u daljnjem tekstu: Uputstvo) propisuje se način postupanja Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) u pogledu prijema i obrade žalbi i predstavki pojedinaca i grupa (u daljnjem tekstu: predstavke) u cilju zaštite ljudskih prava i sloboda, pokretanje i vođenje postupka ocjene kršenja ljudskih prava i sloboda, uspostavljanje i vođenje elektronske evidencije predstavki u Ministarstvu.

(2) Izrazi napisani samo u jednom gramatičkom rodu podjednako se odnose na muški i ženski rod. U označavanju dužnosti, zvanja i titula upotrebljavat će se rodno osjetljiv jezik.

Član 2. (Principi djelovanja)

U pogledu pitanja koja su uređena ovim Uputstvom, Ministarstvo prilikom obrade predstavki:

- prati i primjenjuje međunarodne standarde iz oblasti ljudskih prava i sloboda;
- štiti lična i kolektivna ljudska prava i slobode;
- koristi podatke iz predstavki kod sačinjavanja izvještaja iz oblasti ljudskih prava;
- koristi podatke iz predstavki kod izrade izvještaja o pojavama diskriminacije u Bosni i Hercegovini.

II. POSTUPAK PRIJEMA I OBRADE PREDSTAVKI

Član 3. (Prijem predstavki)

(1) Predstavku može podnijeti pojedinac ili grupa koja smatra da su joj radnjom, aktom ili nepostupanjem nadležne institucije ili tijela povrijeđena ljudska prava i slobode zagarantovane međunarodnim konvencijama, Ustavom i zakonom.

(2) Predstavka zaprimljena u Ministarstvu se evidentira, a potom se pristupa prethodnoj ocjeni potpunosti i razumljivosti predstavke, odnosno njene urednosti.

(3) Ako predstavka ima neki formalni nedostatak koji onemogućava postupanje po predstavljaču, kao i u slučajevima kada je predstavka nerazumljiva ili nepotpuna, podnositelj se poziva da u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja otkloni nedostatke.

(4) Ako podnositelj predstavke u roku iz stava (3) ovog člana ne otkloni nedostatke, u skladu sa Zakonom o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/2002, 12/2004, 88/2007, 93/2009, 41/2013 i 53/2016) smatraće se da predstavka nije ni podnesena. O tome će Ministarstvo donijeti zaključak protiv koga se može izjaviti posebna žalba.

(5) Zaključak o zatvaranju predmeta dostavlja se podnosiocu predstavke i ulaže u spis predmeta.

Član 4. **(Nediskriminacija i povjerljivost)**

(1) Pravo pojedinca ili grupe na podnošenje predstavke Ministarstvu ne može se ograničiti po bilo kojem osnovu kao što su: rasa, boje kože, jezik, vjera, etnička pripadnost, nacionalno ili socijalno porijeklo, veze s nacionalnom manjinom, političko ili drugo uvjerenje, imovno stanje, članstvo u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanje, društveni položaj i spol, spolno izražavanje ili orijentacija, kao i svaka druga okolnost.

(2) Ministarstvo preduzima sve neophodne mjere da se zaštite povjerljive informacije koje je podnositelj naznačio u predstavljaču.

Član 5. **(Predstavka)**

(1) Predstavka se, u pravilu, podnosi na obrascu koji se nalazi u Prilogu i sastavni je dio ovog Uputstva.

(2) Uz predstavku je potrebno priložiti kopije relevantnih dokumenata i dokaza kojima podnositelj raspolaže, a koji potvrđuju navode iz predstavke.

(3) Dokumenti dostavljeni uz predstavku ne trebaju biti originali ili ovjerene kopije.

Član 6. **(Opunomoćenik)**

(1) Predstavka može biti podnesena i posredstvom trećeg lica - zakonskog zastupnika ili opunomoćenika.

(2) Podnositelj ili opunomoćenik dužni su o svakoj promjeni adrese i okolnostima koje se odnose na predstavku obavijestiti Ministarstvo.

(3) Punomoć se može dati pismeno ili usmeno, na zapisnik.

Član 7.
(Podnošenje predstavka od grupe)

- (1) Ako je riječ o povredi ljudskih prava i sloboda po istom pravnom osnovu ili istom ili sličnom činjeničnom stanju, predstavku može podnijeti grupa lica.
- (2) U predstavki je potrebno naznačiti sve podnosiocce i odrediti predstavnika grupe lica.
- (3) Ako nije određen predstavnik grupe, predstavnikom se smatra podnosilac predstavke koji je prvi naznačen u predstavci.

Član 8.
(Povreda prava grupe lica)

- (1) Ako se iz činjenica navedenih u predstavci jednog lica utvrdi da je istim aktom, radnjom ili nepostupanjem došlo do povrede prava većeg broja lica, ocjenu Ministarstva o povredi ljudskih prava i sloboda i/ili diskriminaciji, kao i preporuke nadležnim institucijama i tijelima, mogu koristiti sva ta lica.
- (2) Ministarstvo može po službenoj dužnosti pokrenuti postupak ocjene kršenja ljudskih prava i sloboda kada ocijeni da je istim aktom, radnjom ili nepostupanjem došlo do povrede prava većeg broja lica.

Član 9.
(Spajanje postupaka)

Ako se više predstavki odnosi na povredu ljudskih prava i sloboda po istom pravnom osnovu ili istom ili sličnom činjeničnom stanju, Ministarstvo može odlučiti da, radi efikasnosti, te predstavke spoji u jedan postupak.

Član 10.
(Razdvajanje postupaka)

Ako je u jednoj predstavci navedeno da je povreda ljudskih prava i sloboda počinjena protiv istog podnosioca, od više odgovornih strana ili je u predstavci navedeno da je izvršena povreda ljudskih prava i sloboda prema više lica, Ministarstvo može, radi efikasnijeg vođenja postupka, razdvojiti postupak.

Član 11.

(Dostavljanje predmeta nadležnom organu na postupanje)

- (1) Ako u bilo kojoj fazi postupka Ministarstvo utvrdi da nije nadležno za postupanje po predstavci, prosljeđuje predmet bez odlaganja nadležnoj instituciji i o tome obavještava podnosioca predstavke.
- (2) S obzirom na utvrđeno činjenično stanje, Ministarstvo može svakom organu pred kojim se vodi postupak poslati svoje mišljenje o predmetu koji razmatra bez obzira na vrstu i stepen postupka koji se vodi pred tim organom.

III. POSTUPAK OCJENE KRŠENJA LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA

Član 12. **(Prethodna ocjena)**

- (1) Nakon što utvrdi da je predstavka uredna Ministarstvo će pristupiti ocjeni osnovanosti navoda o povredi ljudskih prava i sloboda i/ili diskriminaciji.
- (2) U slučaju da na osnovu navoda iz predstavke nije moguće ocijeniti da li se radi o kršenju ljudskih prava i sloboda Ministarstvo će pozvati podnosioca predstavke da u određenom roku predstavku dopuni u pogledu činjenica koje nedostaju ili nisu jasne.
- (3) Ukoliko i nakon dopune predstavke nije moguće ocijeniti da se radi o kršenju ljudskih prava i sloboda predmet se zatvara zaključkom uz obrazloženje razloga zatvaranja predmeta.

Član 13. **(Obrada predstavke)**

U postupku ocjene kršenja ljudskih prava i sloboda Ministarstvo će prikupiti relevantne podatke i izjašnjenja kako bi utvrdilo osnovanost navoda iz predstavke.

Član 14. **(Izjašnjenje na predstavku)**

- (1) Ministarstvo navode iz predstavke dostavlja odgovornoj strani odmah, a najkasnije u roku od petnaest dana od dana prijema predstavke.
- (2) Prilikom obraćanja odgovornoj strani Ministarstvo će obrazložiti na osnovu kojih činjenica se može ocijeniti da se radi o kršenju ljudskih prava i sloboda i tražiti će podatke, dokaze i izjašnjenja na osnovu kojih će se moći utvrditi da odgovorna strana nije izvršila povredu ljudskih prava i sloboda.
- (3) Odgovorna strana će biti obavještena da će u slučaju propuštanja saradnje sa Ministarstvom, Ministarstvo postupiti u skladu sa stavom (4) ovog člana.
- (4) Ako se druga strana ne izjasni u roku od 15 dana, Ministarstvo može nastaviti da razmatra navode iz predstavka i bez traženog izjašnjenja.
- (5) Ako izjašnjenje odgovorne strane sadrži nove činjenice, okolnosti ili dokaze, Ministarstvo zaprimljeni odgovor dostavlja podnosiocu predstavke i određuju rok za pisano izjašnjavanje o navodima iz odgovora.

Član 15. **(Zaključna ocjena)**

- (1) Po završetku obrade predstavke Ministarstvo daje preporuku čiji je osnovni smisao razumijevanje i postupanje po međunarodnim standardima za zaštitu ljudskih prava i sloboda.
- (2) Svaka preporuka sadrži mišljenje, obrazloženje, prijedlog mjera za postupanje i rok za postupanje.

(3) Mišljenje sadrži ocjenu oblika i stepena kršenja ljudskih prava i sloboda zagantiranih ustavima, zakonima, podzakonski aktima i međunarodnim sporazumima iz oblasti ljudskih prava i sloboda.

(4) Obrazloženje sadrži sljedeće dijelove:

- a) navode o činjenicama na kojima se predstavka zasniva,
- b) činjenice prikupljene tokom postupka obrade predstavke;
- c) činjenice koje su ocjenjene kao vjerodostojne;
- d) pregled međunarodnih sporazuma iz oblasti ljudskih prava i sloboda koji je korišten za utvrđivanje povrede ljudskih prava i sloboda;
- e) pozivanje na međunarodne standarde i praksu Evropskog suda za ljudska prava,
- f) ocjenu prikupljenih dokaza i razloga na osnovu kojih je donesena ocjena o povredi ljudskih prava i sloboda.

Član 16. **(Sadržaj preporuke)**

(1) U preporuci se odgovornoj strani dostavlja prijedlog mjera za postupanje radi otklanjanja posljedica nastalih kršenjem ljudskih prava i sloboda i prijedlog mjera za prevenciju budućih ponavljanja.

(2) Ministarstvo će u preporuci odrediti rok od 30 dana od dostavljanja preporuke, u kojem je odgovorna strana, Ministarstvu dužna u pisanoj formi dostaviti odgovor o realizaciji preporuke.

(3) Ako nakon davanja preporuke odgovorna strana ne preduzme potrebne mjere u vremenskom roku koji je označen u preporuci, Ministarstvo će obavijestiti organu koji provodi nadzor nad radom organa kojem je data preporuka na tok slučaja i datu preporuku.

(4) Ukoliko odgovorna strana i dalje ne preduzme potrebne mjere predložene u preporuci, Ministarstvo će neuvršavanje i postupanje po međunarodnim standardima za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda uvrstiti u svoj godišnji izvještaj ili poseban izvještaj, navodeći precizne podatke o organu ili drugom pravnom licu, kao i podatke o odgovornim licima u organu ili pravnom licu.

Član 17. **(Zaključak o zatvaranju predmeta)**

(1) Zaključak o zatvaranju predmeta donosi se posebno u slučajevima kada:

- a) predstavka nije dopunjena u ostavljenom roku;
- b) nakon dopune predstavke nije moguće utvrditi da se radi o predmetu kršenja ljudskih prava i sloboda;
- c) nakon provedenog postupka ocjene nije moguće utvrditi povrede ljudskih prava i sloboda.

(2) Zaključak iz stava (2) se dostavlja podnosiocu predstavke i strani koja je označena kao odgovorna.

IV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 18. (Elektronska evidencija)

(1) Državni službenik koji je zadužen predstavkom istu unosi u Evidenciju zaprimljenih predmeta (u daljnjem tekstu: Evidencija) koja se vodi u Informativnom sistemu Ministarstva koji je odvojen od postojećeg OWIS sistema.

(2) Do uspostavljanja Evidencije, državni službenik je dužan voditi vlastitu evidenciju predstavki koja će sadržavati sljedeće podatke:

- a) podaci o podnosiocu predstavke;
- b) podaci o odgovornoj strani;
- c) da li je donesen zaključak o zatvaranju predmeta;
- d) da li predmet proslijeđen zbog nenadležnosti;
- e) koje ljudsko pravo i/ili sloboda je prekršeno,
- f) da li je izdata preporuka realizovana.

(3) Ministarstvo je dužno najkasnije do 31.12.2025.godine uspostaviti Evidenciju.

Član 19. (Praćenje provođenja)

(1) Sektor za ljudska prava Ministarstva osigurava dosljednu primjenu ovog Uputstva i usmjerava postupajuće službenike.

Član 20. (Procjena uticaja)

Sektor za ljudska prava će nakon godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Uputstva izvršiti procjenu provođenja te će po potrebi dati prijedloge za izmjene i dopune.

Član 21. (Stupanje na snagu)

Ovo Uputstvo stupa na snagu danom donošenja.

Broj:01-02-2-357/25
Sarajevo, 20.02.2025.godine

